

Sygn. akt VII U 2282/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Warszawie

sprawy B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 3 października 2014 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 października 2014 roku do 31 grudnia 2017 roku.

UZASADNIENIE

B. M. w dniu 17 października 2014r. złożyła, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji Komisji Lekarskiej ZUS, odmawiającej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że od 1993r. choruje na cukrzycę oraz nadczynność tarczycy, co wiąże się z przyjmowaniem insuliny, leków przeciw cukrzycowych oraz L. w dawce 125mg. Poziom cukru nie jest jednak ustabilizowany, a ubezpieczona odczuwa dolegliwości związane z cukrzycą takie jak: drętwienie kończyn górnych i dolnych, a także stany zapalne. Posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności. W konkluzji odwołania wniosła więc o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (odwołanie z dnia 17 października 2014r., k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477¹⁰ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że B. M. w odwołaniu nie wskazała decyzji organu rentowego, lecz „odwołała się od decyzji Komisji Lekarskiej ZUS”. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił dodatkowo, że ubezpieczona odwoływała się już od decyzji organu rentowego, zatem tryb i zasady postępowania odwoławczego są jej znane (odpowiedź na odwołanie z dnia 13 listopada 2014r., k. 3 a.s.).

W dniu 14 listopada 2014r. Sąd wezwał B. M. do usunięcia braków formalnych odwołania poprzez wskazanie numeru i daty decyzji, od której się odwołuje (zobowiązanie, k. 7 a.s.).

B. M. w dniu 27 listopada 2014r., prezentując tożsame stanowisko jak w odwołaniu z dnia 17 października 2014r., wskazała datę oraz numer decyzji, od której się odwołuje (odwołanie z dnia 27 listopada 2014r., k. 12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. M., urodzona w dniu (...), w okresie od dnia 1 września 1983r. do dnia 30 czerwca 1986r. była zatrudniona w (...) Spółdzielni (...) na stanowisku uczennica-sprzedawca (świadcstwo pracy, k. 4 a.r.). Pracę na stanowisku sprzedawcy wykonywała w tym samym zakładzie pracy również w okresie od 1 września 1986r. do 1 listopada 1993r. (świadcstwo pracy, k. 5 a.r.). Następnie od dnia 3 grudnia 1993r. do dnia 2 grudnia 1994r. ubezpieczona była zarejestrowana w Rejonowym Urzędzie Pracy w W. jako osoba bezrobotna i w tym też okresie pobierała zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie nr (...), k. 6 a.r.). W okresie od 3 grudnia 1994r. do 23 czerwca 1996r. nadal była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, ale bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Od dnia 24 czerwca 1996r. do dnia 31 stycznia 1997r. ubezpieczona była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w W. (...) na stanowisku sprzedawcy z odpowiedzialnością materialną (świadcstwo pracy, k. 7 a.r.). Pracę na tożsamym stanowisku wykonywała także w okresie od 1 lutego 1997r. do 30 września 1997r. w (...) Sp. cyw. (...) w W. (świadcstwo pracy, k. 8 a.r.). Natomiast od dnia 1 października 1997r. do dnia 12 marca 1998r. pobierała zasiłek chorobowy.

W okresie od dnia 9 kwietnia 1998r. do dnia 30 września 2014r. B. M. pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy (decyzja z dnia 9 kwietnia 1998r., znak: (...), k. 23 a.r., decyzja z dnia 10 lipca 1998r., znak: (...), k. 25 a.r., decyzja z dnia 18 kwietnia 2000r., znak: (...), k. 30 a.r., decyzja z dnia 17 grudnia 2003r., znak: (...), k. 47-48 a.r., decyzja z dnia 8 lipca 2005r., znak: (...), k. 71 - 72 a.r., decyzja z dnia 20 lipca 2007r., znak: (...), k. 85 - 86 a.r., decyzja z dnia 15 lipca 2014r., znak: (...), k. 197 a.r.).

Ubezpieczona w dniu 27 sierpnia 2014r. złożyła w organie rentowym wnioski o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 27 sierpnia 2014r., k. 207 a.r.). W związku z tym w dniu 9 września 2014r. została skierowana do Lekarza Orzecznika ZUS, który po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia zawartej w aktach medycznych, zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 27 sierpnia 2014r. oraz wyników badań dodatkowych, zgromadzonych w aktach medycznych, ustalił, że B. M. nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 9 września 2014r., k. 211 a.r.).

W związku z wniesionym sprzeciwem, ubezpieczona w dniu 29 września 2014r. została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, tak jak Lekarz Orzecznik ZUS, ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 29 września 2014r., k. 215 a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. decyzją z dnia 3 października 2014r., znak: (...), wstrzymał B. M. wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy. Wydając ją oparł się na przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, że ubezpieczona nie spełnia warunku określonego w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie nie jest osobą niezdolną do pracy (decyzja z dnia 3 października 2014r., znak: (...) k. 217 a.r.).

B. M. złożyła odwołanie od wskazanej decyzji z dnia 3 października 2014r. (odwołanie z dnia 17 października 2014r., k. 2 a.s. oraz odwołanie z dnia 27 listopada 2014r., k. 12 a.s.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów: endokrynologa oraz diabetologa celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna, czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność

trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej, to na czym ona polegała (postanowienie z dnia 28 listopada 2014r., k. 15 a.s.).

W opinii z dnia 10 stycznia 2015r. biegła sądowa z zakresu chorób wewnętrznych i endokrynologii B. O. rozpoznała u ubezpieczonej niedoczynność tarczycy wyrównaną farmakologicznie, która wymaga jedynie leczenia substytucyjnego i okresowej kontroli w Poradni Endokrynologicznej. Na tej podstawie oceniła, że z przyczyn endokrynologicznych ubezpieczona nie spełnia kryteriów niezdolności do pracy (opinia biegłego sądowego endokrynologa z dnia 10 stycznia 2015r., k. 37 a.s.).

Biegła sądowa z dziedziny diabetologii E. P. w opinii z dnia 7 lutego 2015r. wskazała, że B. M. od 21 lat choruje na cukrzycę typu 1. Leczona jest od początku insuliną, obecnie podaje insulinę 5 razy dziennie. Cukrzyca ma chwiejny przebieg, z dużymi wahaniami glikemii. W wywiadzie ubezpieczona przedstawia wielokrotne hipoglikemie, nawet z utratą świadomości, wymagające podawania glukagonu. Ponadto, występują powikłania cukrzycowe w postaci retinopatii prostej oraz neuropatii cukrzycowej czuciowo-ruchowej. Biegła nie stwierdziła więc poprawy stanu zdrowia ubezpieczonej od poprzedniego badania. Wskazała, że B. M. ma częściowe ograniczenie zdolności do pracy. Sugerowała również, że zdolność do pracy ubezpieczonej powinna być oceniona przez lekarza biegłego z medycyny pracy. W podsumowaniu opinii podkreśliła, że stwierdzone schorzenia czynią ubezpieczoną częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 października 2014r. na okres 3 lat (opinia biegłego sądowego diabetologa z dnia 7 lutego 2015r., k. 47-50 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 11 marca 2015r. organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego sądowego diabetologa z dnia 7 lutego 2015r. w zakresie stopnia niezdolności do pracy (pismo procesowe organu rentowego, k. 56 a.s.).

Postanowieniem z dnia 18 marca 2015r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu diabetologii E. R. celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna, czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej, to na czym ona polegała (postanowienie z dnia 15 marca 2015r., k. 66 a.s.).

W opinii z dnia 19 maja 2015r. biegła sądowa diabetolog E. R. wskazała, że B. M. wymaga systematycznego leczenia oraz okresowych korekt dawek insuliny. Z powodu cukrzycy nie wymagała hospitalizacji od wielu lat. W dokumentacji brak jest potwierdzenia ciężkich niedocukrzeń. Podsumowując, biegła sądowa wskazała, że stwierdzona u wnioskodawczyni cukrzyca, mimo niedostatecznego wyrównania, nie spowodowała takiego pogorszenia funkcji organizmu i takiego nasilenia późnych powikłań w tym retinopatii i neuropatii, który uzasadniałby uznanie badanej za niezdolną do pracy z przyczyn diabetologicznych zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami (opinia biegłego sądowego diabetologa z dnia 19 maja 2015r., k. 85-92 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 13 sierpnia 2015r. B. M. oświadczyła, że nie zgadza się z opinią biegłego sądowego E. R. z dnia 19 maja 2015r. W uzasadnieniu pisma podniosła, że jej stan zdrowia nie uległ poprawie, a wysoka hemoglobina świadczy o wysokim poziomie cukru oraz o niewyrównaniu cukrzycy (pismo procesowe ubezpieczonej, k. 104 a.s.).

Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2015r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego lekarza specjalisty z dziedziny diabetologii celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna, czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej, to na czym ona polegała (postanowienie z dnia 21 sierpnia 2015r., k. 109 a.s.).

W opinii uzupełniającej z dnia 14 listopada 2015r. biegła sądowa E. P. wskazała, że B. M. od 21 lat choruje na cukrzycę typu 1. Leczona jest insuliną, podawaną 5 razy dziennie oraz lekami doustnymi M.. Cukrzyca ma przebieg chwiejny. Ubezpieczona ma duże wahania glikemii, od wartości wysokich do niedocukrzeń, występujących nawet kilka razy w tym samym dniu. Ponadto występują u niej powikłania w postaci polineuropatii, co utrudnia wykonywanie

pracy. Ubezpieczona jest z zawodu sprzedawcą, a praca ta jest przeważnie fizyczna. Powoduje to, że może mieć wahania glikemii i spadki cukru przy pracy. Wymaga zatem systematycznego podawania leków i częstych posiłków oraz wykonywania samokontroli. Przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, na wysokości, zmianowa oraz nocna. Podsumowując biegła wskazała, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy (opinia uzupełniająca biegłego sądowego diabetologa z dnia 14 listopada 2015r., k. 132-135 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2016r. organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do opinii biegłego diabetologa z dnia 14 listopada 2015r. i wniósł o powołanie innego biegłego sądowego z dziedziny diabetologii (pismo procesowe organu rentowego, k. 144 a.s.).

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2016r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu diabetologii (z wyłączeniem E. P. i E. R.) na takie same okoliczności, jak poprzednio (postanowienie z dnia 3 lutego 2016r., k. 109 a.s.).

W opinii z dnia 4 maja 2016r. biegła sądowa diabetolog M. Ź. wskazała, że przebieg cukrzycy w znacznym stopniu ogranicza u ubezpieczonej zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niezdolność do pracy jest spowodowana częstymi objawami hipoglikemii i brakiem odczuwania objawów prodromalnych niedocukrzenia, co stwarza duże zagrożenie życia dla badanej. Biegła nie stwierdziła poprawy stanu zdrowia ubezpieczonej w stosunku do okresu, kiedy wielokrotnie była orzekana częściowa niezdolność do pracy przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS. Podsumowując, biegła wskazała, że schorzenia występujące u B. M. i stopień ich zaawansowania powodują nadal częściową niezdolność do pracy na trzy lata, tj. od 1 października 2014r. do 30 września 2017r. (opinia biegłego sądowego diabetologa dnia 4 maja 2016r., k. 179-181 a.s.).

Z uwagi na zastrzeżenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do opinii z dnia 4 maja 2016r., postanowieniem z dnia 28 lipca 2016r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu medycyny pracy na takie okoliczności jak biegłych sądowych z dziedziny diabetologii (postanowienie z dnia 28 lipca 2016r., k. 205 a.s.).

Biegła sądowa specjalista medycyny pracy D. M. w opinii z dnia 3 września 2016r. wskazała na rozpoznanie u B. M. cukrzycy t. 1, leczonej metodą intensywnej insulinoterapii, retinopatię cukrzycową prostą, neuropatię cukrzycową, polineuropatię cukrzycową, mikroalbuminurię, niedoczynność tarczycy, zespół bólowy kręgosłupa odcinka C i LS/S oraz chorobę zwyrodnieniową – dyskopatyczną kręgosłupa. Na tej podstawie orzekła, że schorzenia i stopień ich zaawansowania powodują nadal częściową niezdolność do pracy od dnia 1 października 2014r. do dnia 31 grudnia 2017r. (opinia biegłego sądowego specjalisty medycyny pracy z dnia 3 września 2016r., k. 235-239 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, obejmującego przede wszystkim dowody z dokumentów, jak również dowody z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu endokrynologii, diabetologii oraz medycyny pracy.

Wśród dokumentów zebranych w sprawie znajdują się dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego oraz dokumentacja medyczna B. M., która przyczyniła się do ustalenia przez biegłych aktualnego stanu zdrowia ubezpieczonej oraz występujących u niej schorzeń, momentu ich powstania oraz charakteru, a także wpływu na zdolność do pracy zgodnie z kwalifikacjami zawodowymi. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do nieuwzględnienia wskazanych dokumentów, szczególnie że nie były kwestionowane przez strony.

Dokonując oceny opinii biegłych sądowych Sąd podkreśla, że dopuszczenie tych dowodów było zasadne ze względu na zgłaszane przez ubezpieczoną schorzenia, na które się uskarża, a także charakter rozpatrywanej sprawy. Każda z opinii została sporządzona na podstawie dokumentów medycznych (aktualnych na czas sporządzania poszczególnych opinii) ubezpieczonej dołączonych do akt sprawy oraz po przeprowadzeniu badań lekarskich.

W ocenie Sądu, biegli dokonali analizy w sposób prawidłowy, rozpatrując przypadek ubezpieczonej zgodnie z zakresem specjalizacji. Sąd co do zasady podzielił wnioski sformułowane przez biegłych, z wyjątkiem tych, które

zaprezentowała biegła sądowa z zakresu diabetologii E. R.. Jej ocena zdolności ubezpieczonej do pracy pozostawała w sprzeczności z tym, co wskazało trzech innych biegłych sądowych. Z tego więc względu Sąd opinii E. R. nie uwzględnił, a jako rzetelne, wyczerpujące oraz logicznie i przekonująco uzasadnione ocenił opinie dwóch pozostałych biegłych sądowych z dziedziny diabetologii oraz biegłej z zakresu medycyny pracy, której opinia pisemna z dnia 3 września 2016r. zawiera pełny, bardzo szczegółowy opis historii choroby ubezpieczonej. Jest ona ponadto kompleksowa, rzetelna, a zarazem obszerna. Biegła sądowa specjalista medycyny pracy dokonała całościowej i wszechstronnej analizy stanu zdrowia B. M. w oparciu o wszystkie źródła informacji zawarte w aktach i w sposób jasny i precyzyjny sformułowała wnioski końcowe.

Ponadto Sąd oparł swe ustalenia na opiniach biegłych sądowych z zakresu diabetologii E. P. oraz M. Ż., uznając je za przekonujące, rzeczowe i merytorycznie uzasadnione. Sąd wziął pod uwagę fakt, że opinie te uwzględniają i odnoszą się do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonej, co biegli szczegółowo omówili. W przedmiotowych opiniach biegli wskazali także, dlaczego uznali, iż B. M. jest nadal częściowo niezdolna do pracy.

Na rozprawie w dniu 11 stycznia 2017r. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika organu rentowego, który tak jak w piśmie procesowym z dnia 2 grudnia 2016r., wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu medycyny pracy. Zdaniem Sądu potrzeba przeprowadzenia kolejnych dowodów z opinii innego biegłego tej samej specjalności nie istniała. Kwestią możliwości dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych wielokrotnie zajmowano się w orzecznictwie, które stanęło na stanowisku, że jeżeli opinia biegłego jest jednoznaczna i tak przekonująca, że Sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1974r., II CR 638/74). Dodatkowo w wyroku z dnia 15 lutego 1974r. (II CR 817/73), Sąd Najwyższy przyjął, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mają więc zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c., który stanowi, iż strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swych wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, jakie według przepisów k.p.c. mogą dla niej wyniknąć z działania na zwłokę lub niezastosowania się do zarządzeń przewodniczącego i postanowień sądu. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych, czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c., Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, czy nie wyjaśnia istotnych okoliczności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1974r., I CR 562/74). Odmienne stanowisko oznaczałoby przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, aby się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego samego zdania co strona.

W realiach rozpatrywanej sprawy opinia biegłej sądowej z zakresu medycyny pracy w sposób pełny i wyczerpujący udzieliła odpowiedzi na pytania ujęte w tezie postanowienia dopuszczającego ten dowód. Biegła w sposób logiczny, spójny i dokładny przedstawiła stan zdrowia ubezpieczonej. Z uwagi na powyższe, brak było uzasadnienia do zobowiązania kolejnych biegłych z zakresu medycyny pracy do wydania opinii. Z tego też względu, Sąd postanowił oddalić wniosek pełnomocnika organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego w/w specjalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie B. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 3 października 2014r., znak:(...), jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440; ze zm.) – zwanej dalej: „ustawą emerytalną”, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;

2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Wskazane warunki muszą być spełnione łącznie. W rozpoznanej sprawie sporne było spełnienie przez ubezpieczoną pierwszego ze wskazanych warunków, tj. niezdolności do pracy. Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS 2004r., Nr 19, poz. 340).

Prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzonego przez Lekarza Orzecznika ZUS/Komisję Lekarską ZUS, która dokonuje oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości. Treść orzeczenia w przedmiocie zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, braku tej niezdolności lub jej ponownego powstania, powinna w równym stopniu wynikać z profesjonalnej oceny stanu zdrowia badanego (wyrok SN z dnia 12 stycznia 2001r., II UKN 181/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 418), jak i biologicznego aspektu niezdolności do pracy z elementami ekonomicznymi np. posiadanymi kwalifikacjami, możliwością przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwością wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, a także z celowością przekwalifikowania.

Niepodważalną okolicznością w sprawach, choćby o rentę, jest to, że stwierdzenie niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych, toteż podstawę ustaleń stanowią dowody z opinii biegłych, posiadających wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby zainteresowanej uzyskaniem świadczenia. Prawidłowa opinia winna być wyczerpująca, czyli odnosić się do wszystkich kwestii zawartych w tezie dowodowej, jak również zawierać logiczne uzasadnienie postawionych wniosków. Dowód tego rodzaju podlega ocenie według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c., a więc na podstawie kryteriów zgodności z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia skuteczności wyrażonych w niej wniosków, bez wkraczania w sferę wiedzy specjalistycznej.

Dodatkowo istotne jest i wymaga podkreślenia, że postępowanie sądowe w sprawach dotyczących świadczenia rentowego wszczynane w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego ma charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest więc ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Badanie owej zgodności z prawem i legalności decyzji oraz orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej

- o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest zatem postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy, a biegli sądowi nie zastępują lekarza orzecznika ZUS, tylko zgodnie z posiadaną wiedzą specjalistyczną poddają ocenie merytorycznej trafność wydanego przez niego orzeczenia o zdolności wnioskodawcy do pracy lub jej braku (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 20 maja 2004 roku, II UK 395/03, OSNAPiUS 2005, Nr 3, poz. 43).

Badając w przedmiotowej sprawie istnienie spornej przesłanki warunkującej przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu

endokrynologii, diabetologii oraz medycyny pracy. W związku z powyższym ocena stanu zdrowia B. M. nie ograniczyła się do oceny tylko jednego specjalisty. Z opinii biegłych z zakresu diabetologii E. P. i M. Ż. oraz z zakresu medycyny pracy D. M. wynika zgodny wniosek, że B. M. jest osobą częściowo niezdolną do pracy. Odmiennej opinii wyraziła natomiast biegła sądowa z zakresu endokrynologii B. O. oraz biegła z zakresu diabetologii E. R.. W wydanych opiniach wskazały, iż schorzenia występujące u ubezpieczonej nie są obecnie podstawą do uznania niezdolności do pracy z przyczyn endokrynologicznych oraz diabetologicznych. Sąd nie uwzględnił opinii diabetologicznej E. R. z przyczyn, które zostały wskazane.

Jako wiodące Sąd ocenił opinie wydane przez biegłą z zakresu medycyny pracy D. M. oraz biegłych diabetologów E. P. i M. Ż., gdyż są wyczerpujące, bo poddają wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonej B. M.. Wnioski zawarte w tych opiniach nie nasuwają wątpliwości co do ich trafności, bowiem biegli są doświadczonymi specjalistami. Opinie wydali po zapoznaniu się ze wszystkimi dokumentami z leczenia przedłożonymi przez ubezpieczoną, a także w oparciu o przeprowadzone badania. Wskazali w nich w sposób jednoznaczny, że B. M. z uwagi na występującą cukrzycę t. 1 leczoną metodą intensywnej insulinoterapii, retinopatię cukrzycową prostą, neuropatię cukrzycową, polineuropatię cukrzycową, mikroalbuminurię, niedoczynność tarczycy, zespół bólowy kręgosłupa odcinka C i LS/S oraz chorobę zwyrodnieniową – dyskopatyczną kręgosłupa jest osobą nadal częściowo niezdolną do pracy. Biegli podkreślili przy tym, że stan zdrowia ubezpieczonej nie poprawił się w stosunku do okresu, gdy pobierała rentę. W ocenie w/w biegłych ubezpieczona jest zatem osobą nadal częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 października 2014r. do dnia 31 grudnia 2017r.

Stanowisko biegłej sądowej D. M. co do częściowej niezdolności do pracy znajduje potwierdzenie w opiniach biegłych sądowych z zakresu diabetologii E. P. oraz M. Ż., które również zgodnie stwierdziły, że przebieg cukrzycy w znacznym stopniu ogranicza ubezpieczonej zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niezdolność do pracy jest spowodowana częstymi objawami hipoglikemii i brakiem odczuwania objawów prodromalnych niedocukrzenia. Biegłe wskazały zatem zgodnie, że ubezpieczona od 1 października 2014r. pozostaje nadal osobą częściowo niezdolną do pracy. Różniły się jedynie odnośnie dat, do których powinna być orzeczona częściowa niezdolność do pracy. W takiej sytuacji, Sąd kierując się ostatnią opinią biegłego sądowego specjalisty medycyny pracy, który w swojej opinii opierał się na wnioskach i twierdzeniach wszystkich biegłych, oznaczył jako datę końca niezdolności do pracy dzień 31 grudnia 2017r.

B. M. mając możliwość wypowiedzenia się co do treści zawartych w opiniach biegłych, ustosunkowała się do nich, nie wskazując zarzutów czy też błędów. Przy tym podkreślić należy, że biegli swoje stanowisko szeroko uzasadnili, odwołali się do konkretnych informacji o stanie zdrowia ubezpieczonej i na tej podstawie opierali wnioskowanie o częściowej niezdolności do pracy. Sąd nie znalazł podstaw, by temu wnioskowaniu zarzucać brak logiki czy sprzeczność z zasadami doświadczenia życiowego. Z tego względu istnieją podstawy, aby uznać B. M. za osobę częściowo niezdolną do pracy.

Podsumowując, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona spełniła podstawową i jedyną sporną przesłankę niezbędną do uzyskania prawa do świadczenia rentowego, a mianowicie jest niezdolna do pracy. Wobec tego, mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie B. M. od decyzji organu rentowego z dnia 3 października 2014r., znak: (...), i orzekając co do istoty zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał B. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2014r. do 31 grudnia 2017r.